

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2609/2021
26.01.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Гордане Комненић и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Драган Стојиљковић, адвокат из ..., против тужене "Комерцијална банка" а.д. Београд, чији је пуномоћник Милица Чворовић, адвокат из ..., ради поништаја решења, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3986/20 од 21.05.2021. године, у седници одржаној 26.01.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 3986/20 од 21.05.2021. године, тако што **СЕ ОДБИЈА**, као неоснована, жалба тужиле и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П1 355/17 од 17.09.2020. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилца да туженој накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 33.000,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 355/17 од 17.09.2020. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиле, којим је тражила да суд поништи решење о отказу уговора о раду тужене бр. .. од 16.12.2016. године, као неоснован. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужилца тражила да је тужена врати на рад, као неоснован. Ставом трећим изреке, обавезана је тужилца да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 295.500,00 динара, са законском затезном каматом од дана када наступе услови за извршење па до исплате.

Апелациони суд у Београду је пресудом Гж1 3986/20 од 21.05.2021. године, ставом првим изреке, преиначио пресуду Првог основног суда у Београду П1 355/17 од 17.09.2020. године, тако што је усвојио тужбени захтев тужиле и поништио решење туженог бр. .. од 16.12.2016. године, којим је тужилци отказан уговор о раду, а туженог обавезао да тужилцу врати на рад и накнади јој трошкове које је у поступку пред првостепеним судом имала у износу од 236.250,00 динара. Ставом другим изреке, тужени је обавезан да тужилци накнади трошкове жалбеног поступка у износу од

33.000,00 динара, а одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова насталих у поступку по жалби.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Тужила је доставила одговор на ревизију тужене.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду, применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку - ЗПП ("Службени гласник РС", бр. 72/11... 18/20) и утврдио да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а битна повреда из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку, на коју ревидент у ревизији указује, није разлог због ког ревизија може да се изјави, на основу одредбе члана 407. став 1. тачка 2. истог Закона.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је била у радном односу код тужене на неодређено време на пословима ... у Групи за опште послове, Службе општих послова - Сектор техничко-оперативних послова, на основу уговора о раду бр. .. од 22.03.2000. године. Почев од 2014. године, тужила је, без закљученог анекса уговора о раду, фактички обављала послове ... у Филијали туженог у ... улици у Правилником о изменама и допунама Правилника о организацији и систематизацији послова код туженог од 08.11.2016. године, у Сектору техничко-оперативних послова укинута су, између осталог, сви послови систематизовани у Служби општих послова, са припадајућом Групом за опште послове, Групом архивирања докумената, Групом пријема и експедиције поште и Групом техничких послова, услед чега је престала потреба за радом и обављање послова на које је тужила била распоређена. Побојаним решењем о отказу уговора о раду бр. .. од 16.12.2016. године, тужили је, на основу одредбе члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду ("Службени гласник РС", бр. 24/05...75/14), члана 58. и члана 59. Колективног уговора Комерцијалне банке а.д. Београди и Одлуке Извршног одбора банке бр. .. од 02.12.2016. године о престанку потребе за радом запослене, отказан уговор о раду бр. .. којим је запослена засновала радни однос на неодређено време, почев од 22.03.2000. године, са свим припадајућим анексима, због организационих промена у банци и брисања послова ... у Групи за опште послове, Служба општих послова – Сектор техничко-оперативних послова, услед чега је и престала потреба за радом и обављањем послова на које је запослена распоређена. Отпремнина јој је исплаћена у износу од 427.879,63 динара. Тужила је завршила ... гимназију и има IV степен стручне спреме. Поред тужиле, још седморо других извршилаца на пословима ... и на пословима сарадника за техничко оперативне послове су, на исти начин као и тужила, добили отказ уговора о раду због укидања тих радних места, услед организационих промена код тужене. Тужила је указивала да испуњава услове за радна места референта и архивара, сарадника за подршку и администрацију, међутим та радна места нису била упражњена, а за радно место сарадника за подршку и администрацију она не испуњава услов у погледу тражене стручне спреме (средња стручна спрема или виша стручна спрема, IV – VI, економског или техничког усмерења). За рад на радном месту ликвидатора - благајника потребно

је да запослени заврши обуку коју спроводи Народна банка Србије на основу Одлуке о управљању токовима готовине ("Службени гласник РС", бр. 60/2012 ... 76/2016), а тужила ту обуку није завршила.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је тужбени захтев тужиле одбио, јер је у смислу одредбе члана 179.став 5.тачка 1. Закона о раду, закључио да је оспорено решење о отказу уговора о раду тужиле законито, пошто је донето у правилно спроведеној процедури којој је претходила измена Правилника о организацији и систематизацији послова код туженог од 08.11.2016. године, којим су укинута послови ... на које је тужила била распоређена уговором о раду. Тужила није стављена у неповољнији положај у односу на друге запослене, пошто су сви запослени на тим пословима добили отказ услед њиховог укидања, а тужила није доказала да је, у време када је донето оспорено решење, постојало упражњено радно место на које је она, према стручној спреми, знању и способностима могла да буде распоређена.

Другостепени суд је, побијаном пресудом, преиначио пресуду првостепеног суда, тако што је усвојио тужбени захтев и поништио предметно решење којим је тужиле отказан уговор о раду, а туженог обавезао да тужилу врати на рад, имајући у виду да је пре доношења оспореног решења о отказу уговора о раду тужиле, тужени расписао интерни конкурс за обављање послова ликвидатора – благајника у експозитурама Филијале ..., на који се тужила пријавила, а за које послове испуњава услове у погледу стручне спреме. По мишљењу другостепеног суда, уколико је тужени сматрао да тужила не испуњава услове прописане Правилником за обављање назначених послова, био је дужан да одбаци пријаву тужиле, а у противном, тек по спроведеном конкурс и донетој одлуци о избору кандидата, да донесе решење о отказу уговора о раду тужиле, у чијем ће образложењу, поштујући правила из члана 193. Закона о раду, навести разлоге због којих тужиле није поверено обављање послова упражњеног радног места ликвидатора – благајника, за које је конкурисала по расписаном интерном конкурс.

По оцени Врховног касационог суда, одлука другостепеног суда заснована је на погрешној примени материјалног права.

Према одредби члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду "Службени гласник РС", бр. 24/05...75/14), послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако за то постоји оправдани разлог који се односи на потребе послодавца, односно ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до смањења обима посла.

Како су Правилником о изменама и допунама Правилника о организацији и систематизацији послова од 08.11.2016. године, који је у примени од 05.12.2016. године, у свим филијалама тужене брисани послови ..., услед чега је и престала потреба за радом и обављањем тих послова на које је тужила била распоређена, следи да је постојао оправдан разлог за доношење побијаног решења о отказу уговора о раду тужиле, по основу технолошког вишка. Тужени није био у могућности да тужилу распореди на друге одговарајуће послове, јер таквих послова није било, а пре отказа јој је исплаћена отпремнина. Стога је побијано решење о отказу уговора о раду тужиле законито, а захтев тужиле за враћање на рад код тужене неоснован, у смислу одредбе члана 191. став 1. Закона о раду. Постојање упражњених послова за које је

Правилником прописана иста стручна спрема коју поседује тужиља, не значи да је она оспособљена да те послове обавља. За упражњено радно место ликвидатор – благајник, потребно је и да је запослени завршио обуку коју спроводи Народна банка Србије, на основу Одлуке о управљању токовима готовине ("Службени гласник РС", бр. 60/2012 ... 76/2016), по којој је за оспособљавање запослених који рукују готовим новцем потребна обука за поступак обраде готовог новца. Пошто је, у конкретном случају, Правилником о систематизацији радних места укинута радно место на које је тужиља била распоређена, а према стручној спреми, знањима и способностима које она поседује, није могла бити распоређена на упражњено радно место у тој експозитури, нити је обучена за поступак обраде готовог новца, следи да је тужиљи законито отказан уговор о раду, на основу одредбе члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду, при чему банка није била дужна да јој понуди закључење анекса уговора о раду у смислу одредбе члана 171. став 1.- 5. тог закона. Премештај запослених у оквиру банке у периоду пре и након отказа уговора о раду тужиљи, није од утицаја на законитост побијаног решења о отказу уговора о раду тужиљи, јер би она предност у запошљавању према одредби члана 182. Закона о раду, имала само кад послодавац заснива радни однос са трећим лицем, а не у ситуацији када врши распоређивање већ запослених лица.

Из изложених разлога следи да је одлука првостепеног суда правилна, па је Врховни касациони суд преиначио другостепену пресуду и одлуку као у ставу првом изреке донео применом одредбе члана 416. став 1. Закона о парничном поступку.

Одлуку о трошковима ревизијског поступка Врховни касациони суд је донео применом одредбе члана 153. став 1, 154. и 163. став 2. Закона о парничном поступку, тако што су туженом признати трошкови на име ангажовања пуномоћника – адвоката за састав ревизије у износу од 33.000,00 динара, према важећој АТ и опредељеном захтеву.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина,с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**